

Kletskaartjes

over (online) GENDERNORMEN (VO)

Praat met je leerlingen over wat zij (online) tegenkomen aan beperkende denkbeelden en verwachtingen van en over meiden en jongens

Met de Kletskaartjes over (online) Gendernormen kun je met leerlingen in gesprek over onbewuste verwachtingen over hoe vrouwen en mannen, meiden en jongens zich zouden 'horen' te gedragen, kleden en voelen.

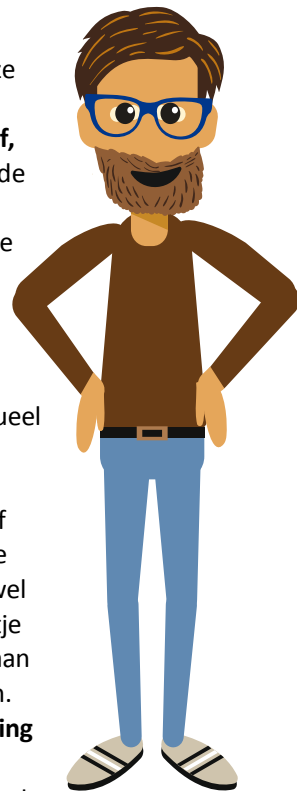
Als normen voor meiden en jongens (sterk) verschillen of heel star zijn, heeft dat een nadelige invloed op de sociale veiligheid op school. Denk aan pesten, onbegrip, uitsluiting, seksueel grensoverschrijdend gedrag en een beperkte ruimte om jezelf te kunnen zijn.

Stereotiepe gendernormen zijn ons vaak met de paplepel ingegoten. Hierdoor denken we er niet altijd bewust over na. Als we dat wel doen, zijn we het er niet altijd mee eens. Er is ook een trend van jonge influencers die via TikTok en Instagram juist bewust zeer conservatieve gendernormen promoten.

Deze kletskaartjes zijn bedoeld om gesprekken hierover op gang te brengen in de klas. De vragen hebben direct of indirect te maken met de invloed van (online) gendernormen op de levens van de leerlingen en de sociale veiligheid in de klas. De vragen helpen leerlingen om hun gedachten, gevoelens, behoeften en ideeën te delen. In de gesprekken hierover creëer je bewustwording, leren leerlingen van elkaar, werken ze aan hun inlevingsvermogen, leren ze wat ze zelf kunnen doen bij vervelende situaties, en hoe ze samen kunnen zorgen dat iedereen zich goed voelt op school.

Hoe gebruik je de kaartjes?

- **Print en knip de kaartjes** uit en doe ze in een pot, doosje of envelop.
- Gebruik kletskaartjes **liefst preventief**, bijvoorbeeld op een vast moment in de week of de maand.
- **Maak een voorselectie** van vragen die passen bij het moment, de leeftijd of wat er speelt in de klas.
- Laat een leerling een kaartje trekken of kies er zelf één.
- **Bespreek** de vraag klassikaal of individueel **in een veilige setting**. Maak afspraken over respectvol met elkaar praten of verwijs naar bestaande afspraken. Geef leerlingen de ruimte om grenzen aan te geven door zelf te laten besluiten om wel of niet te antwoorden, een ander kaartje te kiezen of het kaartje door te geven aan een klasgenoot die wel wil antwoorden.
- Als een leerling **een persoonlijke ervaring** deelt, vraagt dat **extra zorgvuldigheid** van de leraar. Bedank de leerling voor het delen en laat merken dat het goed is dat de leerling dit vertelt. Voorkom victim blaming door nooit de nadruk te leggen op wat de leerling anders had kunnen doen, maar stel vragen als: "Wat had jou geholpen?"
- **Bespreek waar leerlingen op school terechtkunnen met vragen en/of problemen**, en wat er gebeurt als ze daar iets bespreken.

Wie is een belangrijke man in jouw leven die jij echt kent? Welke eigenschappen waardeer je het meest aan hem?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Heb jij meiden- en jongensvrienden? Waarom wel of waarom niet? Maakt dat uit?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Hoe zou het zijn als je altijd lief en meegaand zou moeten doen? Welke problemen zou je dan misschien tegenkomen?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Hoe zou het zijn als je altijd stoer (en sterk) zou moeten doen? Welke problemen zou je dan misschien tegenkomen?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Doe jij wel eens iets omdat je het gevoel hebt dat het hoort bij wat meiden of jongens doen, en niet echt omdat je het zelf leuk vindt?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Wie bepaalt wat je leuk mag vinden en hoe je eruit moet zien?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Zijn er dingen die jongens 'niet mogen' van andere jongens? Wat gebeurt er als iemand dat toch doet?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Zijn er dingen die meiden 'niet mogen', omdat die niet zouden passen bij wat verwacht wordt van meiden? Wat gebeurt er als iemand dat dan toch doet?

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Mag je geslacht of sekse
bepalen welke sport je doet,
wat je hobby's zijn en
welk beroep je later doet?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Hoe zou het zijn als
iedereen op de hele wereld
hetzelfde is?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Wat betekenen de
woorden 'vrouwelijkheid' en
'mannelijkheid' voor jou persoonlijk?
Hoe komt het dat je hier
zo over denkt?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Is het belangrijk om labels
te hebben zoals
meid/jongen/non-binair?
Waarom wel/niet?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Wat zou een leraar
moeten doen als er denigrerende
of seksistische 'grappen'
worden gemaakt?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Hoe zou het zijn als je
niet zou weten of je een meid
of jongen bent? Wat zou er dan
misschien anders zijn of wat zou je
anders doen in je leven?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Welke ideeën zien
meiden en jongens online
over hoe ze 'zouden moeten zijn'?
Wat vind je daarvan?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Als iemand in jouw klas
wordt uitgelachen omdat
hij of zij niet 'typisch jongen' of
'typisch meid' is – wat doe jij dan?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

Welke populaire online trends hebben volgens jou invloed op jongeren? Is die invloed positief of negatief?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Kan een influencer op social media beïnvloeden hoe jij je 'zou moeten' gedragen, of wat je wel/niet 'mag' zeggen? Leg uit.

Kletskaartjes (online) gendernormen

Voel je druk om veel likes of volgers te hebben? Leg uit.

Kletskaartjes (online) gendernormen

Heb jij je wel eens anders gedragen om 'erbij' te horen? Wil je daar iets over vertellen?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Wat zou je willen dat leraren beter begrijpen over jouw online leven?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Waarom denk je dat mensen zich online soms anders gedragen dan offline?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Op welke manier maken sociale media jou wel eens onzeker?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Wat vind jij online ongewenst en kwetsend gedrag?

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Hoe weet je of iets
wat je (online) leest of hoort
echt waar is? Waarom is het
belangrijk om te weten
of iets waar is?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Zie je wel eens dat iemand
online een groep mensen
kleineert of belachelijk maakt?
Wat doe je dan?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Wat heb je nodig
om ergens een mening over
te kunnen vormen?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Wanneer gaat een
mening te ver? Waar ligt
de grens van wat je wel of niet
kan zeggen over anderen? Is dit
anders als het online is?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Heeft iemand wel eens een
typische vrouwen- of mannengrap
over je gemaakt die je niet leuk vond?
Wat deed je toen?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Wanneer gaat
een grapje over de grens?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Hoe zou je kunnen merken
dat de ander jouw grapje
niet leuk vindt? En wat zou je dan
kunnen doen?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

*Hoe zorgen we
er samen voor dat iedereen
zichzelf kan zijn in de klas?*

Kletskaartjes (online) gendernormen

Is er een appgroep voor de hele klas? Is de sfeer daar goed of kunnen er dingen beter? Zo ja, wat kan beter?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Welke klassenafspraken wordt nog wel eens vergeten? Wat kunnen jullie doen om te zorgen dat iedereen zich er beter aan houdt?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Wat vind je de belangrijkste klassenafspraken en waarom? Geldt deze afspraak ook online?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Wat doe jij zelf om bij te dragen aan een fijne sfeer in de klas?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Stel dat je iets kon wensen waardoor de sfeer in je klas (nog) beter zou worden. Wat zou je dan wensen?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Stel dat je het eens moeilijk hebt. Met wie op school zou je daar dan over kunnen praten?

Kletskaartjes (online) gendernormen

Kletskaartjes

over (online) GENDERNORMEN (VO)

Praat met je leerlingen over wat zij (online) tegenkomen aan beperkende denkbeelden en verwachtingen van en over meiden en jongens

Met de Kletskaartjes over (online) Gendernormen kun je met leerlingen in gesprek over onbewuste verwachtingen over hoe vrouwen en mannen, meiden en jongens zich zouden 'horen' te gedragen, kleden en voelen.

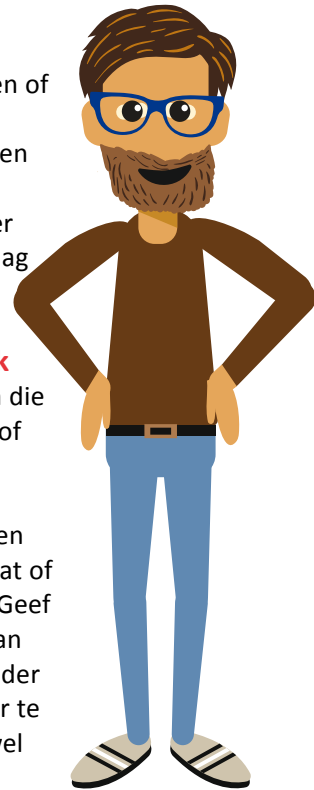
Als normen voor meiden en jongens (sterk) verschillen of heel star zijn, heeft dat een nadelige invloed op de sociale veiligheid op school. Denk aan pesten, onbegrip, uitsluiting, seksueel grensoverschrijdend gedrag en een beperkte ruimte om jezelf te kunnen zijn. Stereotiepe gendernormen zijn ons vaak met de paplepel ingegoten. Hierdoor denken we er niet altijd bewust over na. Als we dat wel doen, zijn we het er niet altijd mee eens. Er is ook een trend van jonge influencers die via TikTok en Instagram juist bewust zeer conservatieve gendernormen promoten. Deze kletskaartjes zijn bedoeld om gesprekken hierover op gang te brengen in de klas. De vragen hebben direct of indirect te maken met de invloed van (online) gendernormen op de levens van de leerlingen en de sociale veiligheid in de klas. De vragen helpen leerlingen om hun gedachten, gevoelens, behoeften en ideeën te delen. In de gesprekken hierover creëer je bewustwording, leren leerlingen van elkaar, werken ze aan hun inlevingsvermogen, leren ze wat ze zelf kunnen doen bij vervelende situaties, en hoe ze samen kunnen zorgen dat iedereen zich goed voelt op school.

3. Laat een leerling een kaartje trekken of kies er zelf één.
4. De leerling mag het kaartje voorlezen en de vraag beantwoorden, of het kaartje doorgeven als diegene liever niet antwoordt. Of bespreek de vraag klassikaal.

Aandachtspunten bij het gebruik

- **Maak een voorselectie.** Kies vragen die passen bij het moment, de leeftijd of wat er speelt in de klas.
- **Creëer een veilige setting.** Maak afspraken over hoe je op een fijne en respectvolle manier met elkaar praat of verwijst naar bestaande afspraken. Geef leerlingen de ruimte om grenzen aan te geven. Bijvoorbeeld door een ander kaartje te kiezen of het kaartje door te spelen aan een klasgenoot die er wel over wil praten.
- **Persoonlijke ervaringen.** Een leerling kan een persoonlijke ervaring delen: dat vraagt zorgvuldigheid van jou als leraar. Bedank je leerling voor het delen en laat merken dat het goed is dat de leerling dit vertelt. Voorkom victim blaming door nooit de nadruk te leggen op wat de leerling anders had kunnen doen, maar stel vragen als: "Wat had jou geholpen?"
- **Bespreek waar leerlingen terecht kunnen met vragen en/of problemen.** Waar kan dat op school, waar extern, en wat gebeurt er als ze iets bespreken?

Hoe gebruik je de kaartjes?

1. Print en knip de kaartjes uit en doe ze in een pot, doosje of envelop.
2. Gebruik de kletskaartjes bij voorkeur preventief. Kies bijvoorbeeld een vast moment in de week of in de maand.